

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษา คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบล ที่เื้อื่อต่อการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านนั้น ชอนำเสนอถึงสรุปลการวิจัย การอภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เื้อื่อต่อการพัฒนา ชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และ ผู้ใหญ่บ้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เื้อื่อต่อการพัฒนาชนบท ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี เกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เื้อื่อต่อการพัฒนาชนบท

2. สมมติฐาน

2.1 ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ

ของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท แตกต่างกัน

2.2 ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท แตกต่างกัน

3. วิธีการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 300 คน จาก 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองฯ 41 คน อำเภอบ้านนาสาร 41 คน อำเภอเวียงสระ 38 คน อำเภอดอนสัก 23 คน อำเภอกาญจนดิษฐ์ 60 คน อำเภอพนม 32 คน อำเภอท่าฉาง 28 คน อำเภอบ้านตาขุน 20 คน และกิ่งอำเภอชัยบุรี 17 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ ในประเด็นดังนี้คือ ตำแหน่งและประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล

ตอนที่ 2 เป็นคำถามตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามที่ให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ณ ที่ว่าการอำเภอและสถานที่ฝึกอบรม โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง ตามลำดับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test.) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตำแหน่ง พบว่า เป็นปลัดอำเภอ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 เป็นพัฒนากร จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.67 และเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 81.33

4.1.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลงมา ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 และน้อยที่สุดคือปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00

4.2 ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนากร และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทุกคุณลักษณะที่ศึกษาอยู่ในระดับมาก จัดลำดับตามค่าเฉลี่ย เป็นรายด้าน ลำดับแรกคือ ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ด้านคุณธรรมและความประพฤติ

4.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนากร และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ความคิดเห็น

ของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการ สภาตำบลที่เลือกต่อการพัฒนาชนบท มีความแตกต่างกันโดยรวม และในด้านความรู้ ความสามารถ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านส่วนตัว และครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยทราบคู่พบว่า

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลโดยรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภออยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลโดยรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของพัฒนาการอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลในด้านความรู้ความสามารถ ตามความคิดเห็นของพัฒนาการอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลในด้านคุณธรรมและความประพฤติ ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภออยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลในด้านการปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ และพัฒนาการ อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลในด้านส่วนตัวและครอบครัว ตามความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ และพัฒนาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

4.4 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกต่อการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล พบว่า ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกต่อการพัฒนาชนบท มีความแตกต่างกันโดยรวม และในด้านความรู้ความสามารถ และด้านการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลโดยรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านความรู้ความสามารถ ตามความคิดเห็นของ ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านการปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา และด้านส่วนตัวและครอบครัว ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในสภาพบวกลบน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ มากกว่า 10 ปี พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนนี้จึงไม่เป็นตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

การอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เฝ้าต่อการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล และจากผลการทดสอบสมมติฐาน ปรากฏผลตามลำดับดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เฝ้าต่อการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมากถึง 7 ด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งจากผลดังกล่าวผู้วิจัยนำมาอภิปรายดังนี้

1.1 ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เฝ้าต่อการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า อยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรัญ สิทธิศักดิ์ (2536 : 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่ส่งเสริมการพัฒนาชนบทของผู้ใหญ่บ้านตามความคิดเห็นของครูประถมศึกษาอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกันคือ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน การที่ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เฝ้าต่อการพัฒนาชนบท อยู่ในระดับมาก น่าจะมีสาเหตุจากการที่บุคคลที่เป็นประธานกรรมการสภาตำบลนั้น ก็คือท่านั้น ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นและเป็นผู้นำในชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในสภาตำบล

มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท ดังนั้นจำเป็นต้องมีคุณสมบัติหลาย ๆ อย่าง
พร้อมที่จะเป็นผู้นำในการทำงานเพื่อส่วนรวม ให้เป็นที่ยอมรับแก่หน่วยงานราชการ
องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนในตำบล นำความเจริญก้าวหน้าสู่ชุมชน
ที่รับผิดชอบก่อให้เกิดความศรัทธาแก่ทุกคน ดังที่ เรวดี ไชยพาน

(2523 : 18-19) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำที่ดีในการพัฒนาชุมชนไว้ว่า
ผู้นำท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญนอกเหนือผู้นำอื่น ๆ ดังนี้

- 1) ช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหา
- 2) ให้คำแนะนำอย่างมีเหตุผล
- 3) เป็นผู้มีความตั้งใจที่จะพัฒนา (Willing to Develop) สภาพชีวิต

ในชุมชนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

- 4) เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและประชาชน
- 5) เป็นผู้ที่รักการทำงานร่วมกับประชาชน เพราะงานพัฒนาเป็นของ

ชุมชน

- 6) เป็นผู้ที่อยากเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ และยอมรับแนวความคิดและ

เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน

- 7) เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพราะผู้นำเป็นคนแรกที่ยอม

เห็นความต้องการ และริเริ่มกิจกรรมในชุมชน

- 8) เป็นผู้แนะแนวทาง (Guide) ผู้นำจะช่วยเหลือเพราะปัญหาความ

ต้องการ และวิธีแก้ปัญหาแก่สมาชิกในชุมชน

- 9) เป็นผู้มีความเสียสละ ทำงานเพื่อประโยชน์ของชุมชน

- 10) เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสาร และประสานงาน

- 11) เป็นผู้มีความสามารถในการรวมกลุ่ม

- 12) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องระบบการเปลี่ยนแปลง

- 13) เป็นผู้ที่มีความกล้าเสี่ยง กล้าได้กล้าเสียอย่างมีเหตุผล

- 14) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี

และสอดคล้องกับที่ สิริ เทศประสิทธิ์ (2529 : 127-128) ได้

กล่าวถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น ว่าเป็นลักษณะของผู้นำโดยทั่วไป

นั่นเอง แต่จะต้องมีคุณสมบัติ ลักษณะและความสามารถเพิ่มเติมเป็นพิเศษให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชนบทไทยเฉพาะอีกด้วย โดยได้สรุปคุณสมบัติและลักษณะของผู้นำท้องถิ่นไว้ดังนี้

ต้องมีความรู้หรือทักษะเหนือกว่าชาวบ้านในบางเรื่อง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง หรือมีความมั่นใจกว่าชาวบ้าน เข้าใจและยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปเผยแพร่ให้ชาวบ้าน โดยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เป็นตัวแทนแสดงปัญหาและความต้องการของชาวบ้านให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าถึงประชาชน คบหาง่ายไม่ถือตัว

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะทั้ง 7 ด้าน เป็นคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทที่สำคัญมาก และจำเป็นต้องมีในตัวผู้นำ เพื่อให้การพัฒนาชนบทประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายเร็วขึ้น

1.2 สำหรับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน พบว่า คุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ที่จัดอันดับได้เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 อันดับแรกคือ คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว ด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ด้านคุณธรรมและความประพฤติ จากผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นตามลำดับดังนี้

1.2.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว การที่ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ด้านส่วนตัวและครอบครัว อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะว่าจากการที่ประธานกรรมการสภาตำบลต้องปฏิบัติภารกิจการบริหารงานการพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถสูงในการประสานงานจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสภาตำบล เพราะฉะนั้นประธานกรรมการสภาตำบลต้องอุทิศเวลา กำลังกาย กำลังทรัพย์ และชีวิตส่วนตัว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน ผู้ร่วมงาน ประชาชน และบุคคลทั่วไป อันก่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ในงานพัฒนาต่าง ๆ ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบลจำเป็นต้องมีความพร้อมทั้งด้านสภาพของร่างกาย จิตใจ และความมั่นคงทางครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ

รายงานการประชุมสัมมนาผู้บริหารของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2530 : 6) ที่ได้สรุปจากแบบสอบถามผู้บริหาร จำนวน 42 คน มีความเห็นว่าคุณลักษณะด้าน ส่วนตัวและครอบครัวของผู้บริหาร มีความสำคัญดังนี้คือ

- 1) มีสุขภาพทางกาย จิตใจ ที่พึงประสงค์ของคนทั่วไป
- 2) มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง
- 3) มีความพร้อมทางด้านครอบครัว
- 4) ไม่มีปัญหาส่วนตัว
- 5) ไม่เสื่อมเสียในเรื่องส่วนตัว

และสอดคล้องกับ นิพนธ์ กิณางส์ (2523 : 21) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหาร หมายถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สุขภาพดี
- 2) มีความเฉลียวฉลาด
- 3) มีอารมณ์มั่นคง
- 4) มีความประพฤติดี
- 5) มีความสามารถในการแสดงออกทางความคิด

นอกจากนี้ จากการที่ปลัดอำเภอ พัทธนากร และผู้ใหญ่บ้าน ได้เสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีความดีและร้อยละในอันดับสูงเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัว ที่กล่าวว่า ควรใช้เวลาให้กับครอบครัวและกำกับดูแล ควบคุมไม่ให้ครอบครัวเข้ามาก้าวก้ายต่อการตัดสินใจในการบริหารงาน สภาตำบล อาจเป็นเพราะว่าคนเรานั้นจะประสบความสำเร็จในการทำงานเพื่อส่วนรวมได้นั้น นอกจากการมีสุขภาพกายและจิตที่ดี และครอบครัวมีฐานะมั่นคงแล้ว การเอาใจใส่ มีความรักความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับครอบครัว ส่อมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างอื่น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ กรมสามัญ (2526 : 182) ได้ให้ข้อเตือนใจผู้บริหารเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัวไว้ว่าต้องระมัดระวังในเรื่องปัญหาทางด้านครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารงาน นอกจากนี้ ลีลา สุวรรณมิตร (2533 : 58) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านส่วนตัวและครอบครัวของผู้บริหารไว้ค่อนหนึ่งดังนี้คือ สามารถดำเนิน

ชีวิตทางครอบครัวอย่างราบรื่น และ แมกนุสัน (Magnuson, 1971 : 78-91) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ด้านส่วนตัวและครอบครัวไว้ตอนหนึ่งว่า ควรมีความเสมอต้นเสมอปลายให้กับครอบครัวพลความ

1.2.2 คุณลักษณะด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา การที่ ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของ ประชากรกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการ พัฒนาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สอง อาจเป็นเพราะว่าในการทำงานเพื่อการพัฒนา ชนบทนั้นจำเป็นอย่างสิ่งที่ทุกคนต้องมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา โดยเฉพาะประชากร กรรมการสภาตำบลซึ่งเป็นผู้ว่า เพราะเป็นลักษณะสำคัญในด้านงานพัฒนาชนบทให้ บรรลุเป้าหมายได้เร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับที่ ทองคุณ หงส์พันธ์ (2522 : 32) ที่กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของผู้ที่มีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา คือ เป็นผู้ที่มีใจกว้าง (Open mindedness) เพราะบุคคลที่มีใจกว้างมักจะมี ความตั้งใจ แน่วแน่ที่จะพัฒนาตนเองและสังคมให้ดีขึ้น เป็นผู้พร้อมจะรับสิ่งแปลกใหม่และยอมรับ การเปลี่ยนแปลง ทั้งยังเป็นคนที่อดทนต่อความคิดที่แตกต่างหรือคำวิพากษ์วิจารณ์ โดยไม่ทะเลาะอย่างจริงจังในการแก้ปัญหาและเป็นผู้ที่มีจิตใจเสียสละเพื่อสิ่งที่ดีกว่า ในวันข้างหน้า ลักษณะอีกประการหนึ่งของผู้ที่มีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา คือ เป็นผู้ที่มี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (achievement motive) เพราะผู้ที่มีใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น จะมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองและสังคม และกล้าเสี่ยงที่จะเผชิญกับ การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เสี่ยงต่อความล้มเหลว สามารถอดทนรอคอย ผลสำเร็จที่อยู่ห่างไกลในวันข้างหน้าได้ นอกจากนี้ยังเป็นคนที่พยายามทำงานอย่าง เต็มกำลังความสามารถ มีความผูกพันอยู่กับงานและกระหายที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจากลักษณะสำคัญดังกล่าวนี้ จะชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาชนบทจะสำเร็จ หรือล้มเหลว โครงการพัฒนาชนบทหลายโครงการต้องล้มเหลวเพราะผู้ปฏิบัติงาน ขาดความจริงจังและจริงจังในการปฏิบัติงาน ตลอดจนไม่กล้าเผชิญหน้ากับปัญหา สอดคล้องกับแนวความคิดของ ทองคุณ หงส์พันธ์ (2522 : 31) ที่กล่าวว่า หากสังคมใดสมาชิกในสังคมมีเจตน์จำนง หรือมีจิตใจมุ่งมั่น (Willingness) ที่จะ พัฒนาแล้ว ปัญหาด้านอื่น ๆ รวมทั้งปัญหาความด้อยสมรรถภาพ ที่จะพัฒนา ก็จะถูกขจัด

ไปในที่สุด การสร้างควมมีจิตมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้เกิดกับองค์กรของรัฐ ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชนบทและชนในชาติ จะเป็นการสร้างสมรรถภาพและศักยภาพในการพัฒนา

นอกจากนี้ จากการที่ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ได้เสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอนี้เพิ่มเติมที่มีความถี่และร้อยละในอันดับสูง เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความมีจิตมุ่งมั่นในการพัฒนา ที่กล่าวว่า ประธานกรรมการสภาตำบลต้องสามารถพูดจาโน้มน้าวจิตใจ สร้างศรัทธาปลูกฝังอุดมการณ์ให้แก่ผู้นำหมู่บ้านและชาวบ้านมาร่วมกิจกรรมพัฒนาได้เป็นอย่างดี และสามารถนำเสนอความเดือดร้อน ความต้องการของชาวบ้าน โดยหลักคั้นให้ได้งบประมาณมากแก้ไข อาจเป็นเพราะว่าประธานกรรมการสภาตำบลซึ่งเป็นผู้ที่มีลักษณะสำคัญในด้านความมีจิตมุ่งมั่นในการพัฒนา จำเป็นต้องตั้งใจ จริงใจในการแก้ปัญหาให้บรรลุเป้าหมาย นำความสำเร็จมาสู่ชุมชน โดยวิธีการที่ฉลาดรอบคอบ ทำให้งานในโครงการพัฒนาสามารถดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ประสพสุข สุวรรณโกตา (2522 : 37-238) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะที่สำคัญที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาชุมชน ได้แก่ ความมีไหวพริบเฉลียวฉลาด ประกอบกับการมีจิตมุ่งมั่นในการพัฒนาชุมชน

1.2.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ การที่ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ด้านคุณธรรมและความประพฤติ อยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่สาม อาจเป็นเพราะว่า สภาตำบลซึ่งเป็นองค์กรพื้นฐานในการพัฒนาชนบทที่สำคัญของรัฐ ซึ่งในการพัฒนาได้รับงบประมาณจากทางรัฐบาลมาสนับสนุนช่วยเหลือประกอบรายได้ที่เก็บจากภาษีในท้องถิ่น โดยเงินที่ใช้ในโครงการต่าง ๆ มีจำนวนมาก ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบลจะต้องมีความซื่อสัตย์ มีความจริงใจ ยุติธรรม ในการบริหารงานการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่จะได้รับการจัดสรรในโครงการพัฒนาแต่ละหมู่บ้านในตำบล ประธานกรรมการสภาตำบลจำเป็นต้องตระหนักและสังวรเป็นนอ้างอิงในเรื่องของความเป็นผู้มีคุณธรรม เพราะถ้าขาดคุณธรรม นอกจากประชาชนได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากความไม่ทั่วถึงของผลประโยชน์จากการพัฒนาแล้ว ยังทำให้การบริหารงานอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของ

ผู้ร่วมงาน ก่อให้เกิดการขาดศรัทธาในตัวผู้บริหาร และเสียการปกครองในที่สุด
 คุณธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงมีความจำเป็น
 ที่จะต้องเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะประธานกรรมการสภาตำบล
 ในฐานะกำนัน ที่เป็นผู้นำท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ มาจากการเลือกตั้งเป็นที่ยอมรับ
 ของราษฎรในตำบล ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงานในสภาตำบลทุกคน และ
 ประชาชนทั่วไปด้วย ดังคำกล่าวของ จรุง สุภาพ (2521 : 184) ที่กล่าวถึง
 ธรรมะเพื่อความมั่นคงทางการเมืองของชาติข้อหนึ่งคือ ความซื่อสัตย์ของคนในชาติ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความซื่อสัตย์ของผู้บริหาร และข้าราชการ เพราะถ้าหากขาด
 ความซื่อสัตย์แล้วก็จะทำให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง อันทำให้ประเทศชาติเสียหาย
 อย่างใหญ่หลวง และตรงกับการวิจัยเรื่อง ผู้นำในชนบทของประเทศไทยของสภาวิจัย
 แห่งชาติ (2514 : 56) ที่พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมประการหนึ่งที่ทำให้ผู้นำ
 ได้รับการยกย่องนับถือจากชาวบ้านคือ ความซื่อสัตย์ พุดจริง ทำจริง

นอกจากนี้ จากการที่ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ได้เสนอ
 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่มีความถี่ของการตอบในอันดับสูงเกี่ยวกับ
 คุณลักษณะด้านคุณธรรมและความประพฤติ ที่ระบุว่าประธานกรรมการสภาตำบลควร
 มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่แก่ชาวบ้านในตำบล และไม่ทุจริตต่อโครงการ
 พัฒนาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง อาจเป็นเพราะในสังคมชนบท
 ของไทยนั้นได้มีการยอมรับและยกย่องผู้นำที่คนยอมรับ โดยเฉพาะกำนันหรือ
 ประธานกรรมการสภาตำบล ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สามารถนำความสงบสุข ความ
 เจริญมาสู่ครอบครัวของตน ดังนั้นกำนันหรือประธานกรรมการสภาตำบลจึงต้องเป็น
 ผู้ที่ชาวบ้านสามารถพึ่งพาอาศัยยามจำเป็นได้ ต้องเป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรมและ
 จริยธรรม เพื่อยึดเป็นแบบอย่างในค่านิยมความดี เป็นผู้ที่สังคมยอมรับ ซึ่งจะเห็น
 ได้ว่าความซื่อสัตย์เป็นรากฐานของการทำงานสำเร็จและได้รับความชื่นชมสรรเสริญ
 ซึ่งสอดคล้องกับที่ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2514 : 55-77) ได้กล่าวว่า ความ
 ซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานทางบุคลิกภาพของคนที่จะมีการพัฒนาประการหนึ่ง ควร
 ส่งเสริมให้ทุกคนได้มี และความซื่อสัตย์ยังจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของ
 ประเทศชาติด้วย และตรงกับที่ ทองคุณ หงส์พันธ์ (2522 : 83-84) ซึ่งได้

ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะหลายประการของผู้นำท้องถิ่นระหว่างหมู่บ้านที่มีความสำเร็จสูงและต่ำ ลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจสร้างเป็นตัวแปรในงานวิจัยคือ "ความซื่อตรงต่อหน้าที่" ซึ่งนิยามว่าเป็นความตั้งใจทำงานในหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา อุทิศเวลาให้กับงาน ไม่ทุจริตต่อหน้าที่เพื่อผลประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ผลการวิจัยนี้ พบว่าลักษณะดังกล่าวมีอยู่ในหมู่ผู้นำท้องถิ่นของหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในระดับสูงมากกว่าผู้นำท้องถิ่นในหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกการพัฒนาชนบททั้ง 7 คุณลักษณะ โดยจำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

2.1 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลโดยรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภออยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตามความคิดเห็นของพัฒนาการก็อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน การที่ปรากฏผลวิจัยเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าปลัดอำเภอ และพัฒนาการเป็นข้าราชการที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับสภาตำบลหลายตำบล พบกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง การรับรู้ข่าวและเหตุการณ์ทันสมัย ประกอบกับเป็นผู้ที่ผ่านการศึกษามาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนมาก สำหรับผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่เฉพาะในสภาตำบลที่ตนเองเป็นผู้นำหมู่บ้านอยู่เท่านั้น โอกาสในการรับรู้ข่าวสารค่อนข้างน้อย มีบทบาทในสภาตำบลเฉพาะที่ได้รับมอบหมายเพียงบางส่วน ประกอบกับส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ สอดคล้องกับที่ วิรัช วิรัชนิภาวารณ (2535 : 131) ระบุว่าการศึกษาของคณะกรรมการสภาตำบลอยู่ในระดับต่ำคือระดับประถมศึกษา ซึ่งผู้ใหญ่บ้านในฐานะกรรมการก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นบทบาท

หรือตำแหน่งที่ต่างกันจึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2522 : 118) กล่าวว่า ผู้มีตำแหน่งต่างกันอาจจะมีความคิดเห็นต่างกัน และ ชงชัย สันติวงษ์ (2529 : 430) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทหรือ ตำแหน่งต่างกันเป็นสาเหตุให้การตีความข้อมูลและข่าวสารแตกต่างกัน

2.2 **คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านความรู้ความสามารถ**
ตามความคิดเห็นของพัฒนากรอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้นำในชนบทของ จริญญา สิทธิศักดิ์ (2522 : 107) ที่วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่ส่งเสริมการพัฒนาชนบทของผู้ใหญ่บ้านตามความคิดเห็นของครูประถมศึกษาลำเภอหัวไทร จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่าครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ส่งเสริมการพัฒนาชนบทของผู้ใหญ่บ้าน ในด้านความรู้ความสามารถแตกต่างกันด้วย ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบลในฐานะผู้นำชนบท จึงมีลักษณะทำนองเดียวกัน และการที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะพัฒนากรซึ่งเป็นข้าราชการที่มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาสภาตำบล และร่วมทำงานอย่างใกล้ชิดกับคณะกรรมการสภาตำบล มากกว่าข้าราชการอื่น ๆ โดยร่วมทำแผนพัฒนาตำบล ร่วมบริหารงานทั่วไปในตำบล ช่วยเหลือสภาตำบล ในการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่สภาตำบลมอบหมาย จึงทำให้รับทราบความสำคัญในด้านความรู้ความสามารถ ของประธานกรรมการสภาตำบล ซึ่งจะมีผลทำให้การพัฒนาชุมชนประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของพัฒนากรอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบลจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถดี เพราะเป็นที่เชื่อถือของชาวบ้าน สามารถนำความรู้ไปช่วยในการสร้างสรรค์ ความเจริญให้แก่ชุมชน ตรงกับที่ วีระ ธรรมรักษ์ (2527 : 88) กล่าวว่า การมีความรู้ที่นั้น ช่วยเสริมสร้างความสามารถให้แก่คน นับว่าเป็นสิ่งดีและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

2.3 **ด้านคุณธรรมและความประพฤติ** ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันการที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ปลัดอำเภอ ซึ่งตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่น เป็นผู้บังคับบัญชาของประธานกรรมการสภาตำบล เป็นผู้นำควบคุม รับผิดชอบในการทำงานของกำนันหรือประธานกรรมการสภาตำบล ในฐานะปลัดอำเภอประจำตำบล ทำหน้าที่รับผิดชอบประสานกับประธานกรรมการสภาตำบล หรือกำนัน ในการให้คำปรึกษาด้านงบประมาณในโครงการพัฒนา รายงานให้นายอำเภอรับทราบ เพื่อนำไปพิจารณาต่อไป ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเฉพาะประธานกรรมการสภาตำบลหรือกำนันที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาและมีฐานะเป็นผู้นำสภาตำบลด้วย จึงต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอจึงอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ประธานกรรมการสภาตำบลต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต โอบอ้อมอารี ไม่เห็นแก่ตัว สร้างความเชื่อถือให้เกิดแก่ชุมชน ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2530 : 208-215) กล่าวว่า การปกครองคนให้ได้ผลตามที่พึงปรารถนา นอกจากจะต้องมีลักษณะผู้นำแล้วก็คือการสร้างคุณธรรม และปฏิบัติตัวให้เป็นผู้มีคุณธรรมอันดีงาม และสอดคล้องกับ สมบูรณ์ พรหมภาพ (2521 : 22) ที่กล่าวว่า คุณธรรมของผู้บริหารเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจในการบริหาร

2.4 **คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านการปฏิบัติงาน** ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ และพัฒนากร อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยในด้านการปฏิบัติงานของผู้นำการพัฒนาของ ชวิญใจ สมรรคบุตร (2524 : 32) ที่วิจัยเรื่อง ปัจจัยเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ กรป.กลาง ที่มีต่องานอาสาพัฒนาชนบทของ นิสิต นักศึกษา ระหว่างปี พ.ศ.2521-2523 ที่พบว่า เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ กรป.กลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอาสาพัฒนาชนบทของนิสิต นักศึกษา แตกต่างกัน ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบลที่เป็นผู้นำการพัฒนาชนบท โดยที่ร่วมปฏิบัติงานกับปลัดอำเภอ พัฒนากร และผู้ใหญ่บ้าน

จึงมีลักษณะทำนองเดียวกัน และที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปลัดอำเภอและพัฒนากร ซึ่งเป็นข้าราชการที่เป็นที่ปรึกษาในสภาตำบลเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความชัดเจนในการปฏิบัติงาน จึงต้องคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ การปฏิบัติงานของประธานกรรมการสภาตำบล ทำหน้าที่บริหารงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาชนบทของสภาตำบลนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วไป ต้องคอยบริการ อำนวยความสะดวก ประสานงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประธานกรรมการสภาตำบล ที่ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ จึงต้องพึ่งพาคำปรึกษาของที่ปรึกษาสภาตำบล อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อความเจริญของชุมชนและคุณภาพชีวิตที่ดีของทุกคน ทำให้ ความคิดเห็นของปลัดอำเภอและพัฒนากรจึงอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของ ผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นปลัดอำเภอและพัฒนากร จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มากเป็นอันดับสอง

2.5 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านส่วนตัวและครอบครัว

ตามความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ และพัฒนากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการโดยตำแหน่งเช่นเดียวกับประธานกรรมการสภาตำบลที่เป็น ผู้นำท้องถิ่นและมาจากการเลือกตั้ง เป็นที่ยอมรับนับถือของชาวบ้านในการทำงาน เพื่อการพัฒนาชนบท ในฐานะผู้นำจึงต้องเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ ชีวิตส่วนตัวและครอบครัว บางครั้งครอบครัวก็เดือดร้อนจากผลการปฏิบัติงาน ฐานะทางเศรษฐกิจไม่อำนวยเท่าที่ควร สวัสดิการที่ทางราชการให้ไม่เพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับข้าราชการถือได้ว่ายังน้อยกว่า ทำให้ตนเองต้องมีภาระรับผิดชอบ มากขึ้น อาชีพที่มิราชได้ก็ได้รับผลกระทบเพราะมีเวลาให้ไม่เพียงพอ ดังนั้นตาม ความคิดเห็นของผู้ใหญ่บ้านจึงอยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ และพัฒนากร จึงทำให้ประธานกรรมการสภาตำบลต้องอาศัยครอบครัวและสถานภาพ ส่วนตัวมาสนับสนุนให้กำลังใจในการบริหารงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ

วิจัย เวียงสงค์ (2527 : 136) ที่พบว่า คู่สมรสและสภาพครอบครัวมีส่วนให้ค่าปรึกษาหารือได้ในบางเรื่อง ทั้งยังเป็นผู้ให้กำลังใจในการทำงานในบางโอกาส ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.6 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ตามความคิดเห็นของ ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม นัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับการวิจัยเกี่ยวกับผู้นำในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐ ของ อับดุลฮาลิม มินซาร์ (2536 : 149) โดยวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติการโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ตามทัศนะของผู้นำมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่พบว่า ผู้นำมุสลิมมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติการโครงการความหวังใหม่ ในด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ไม่แตกต่างกันด้วย ดังนั้นประธานกรรมการสภาตำบลในฐานะผู้นำโครงการพัฒนาชนบทของสภาตำบล ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเหมือนกัน ก็มีลักษณะทำนองเดียวกัน และที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ต่างก็ร่วมปฏิบัติงานที่พัฒนาชนบทเช่นเดียวกัน มีการทำงานกันเป็นทีม มีการระดมความคิด อาศัยความเป็นผู้นำความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาเหมือนกัน โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนการปฏิบัติการโครงการพัฒนาในพื้นที่รับผิดชอบด้วยกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบล ในด้านความเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เลือกการพัฒนาชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ

ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เื้อื่อต่อการพัฒนาชนบท ทั้ง 7 คุณลักษณะ โดยจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

3.1 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลโดยรวมทุกด้าน ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน การที่ปรากฏผลวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี เป็นกลุ่มที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ อย่างพร้อมมูลเกี่ยวกับงานการพัฒนาชนบท ประกอบกับมีศึกษาภาพในการทำงานสูง รักความก้าวหน้า ในตำแหน่งหน้าที่ เพราะส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 25-35 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงานสามารถแสดงศึกษาภาพในการทำงานออกมาได้อย่างเต็มที่ จึงมีความคิดเห็นว่ประธานกรรมการสภาตำบล ควรจะมีคุณลักษณะทุกด้านในระดับมาก เพื่อนำไปพัฒนาชนบทให้เจริญก้าวหน้า ส่วนปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่จะเป็นวัยกลางคนและวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจากการศึกษาของ วิทิต วัฒนวิบูล (2535 : 38) ระบุว่า เป็นวัยที่อยู่ในขั้นเสื่อมถอย ส่วนใหญ่ยึดติดอยู่กับค่านิยมเก่า ๆ มักใช้ประสบการณ์เดิมมาแก้ปัญหา จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุโท เจริญสุข (2520 : 169) ที่กล่าวว่า ความรู้สึคนึกคิดของคนเราย่อมเป็นไปตามประสบการณ์ของชีวิต ชีวิตทั้งอดีตและสภาวะปัจจุบันทำให้คนคิดต่างกัน และตรงกับที่ สุนันท์ ชีรดากร (2524 : 235) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการวิจัย เพราะแต่ละบุคคลย่อมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นความสนใจของคนเราก็คงจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุและประสบการณ์

3.2 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านความรู้ความสามารถ

ตามความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี อยู่ในระดับมากกว่า ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกันซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะผู้นำที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทของ สมศักดิ์ หาญณรงค์ชัย (2533 : 114) ที่วิจัยเรื่องลักษณะของครูที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทตามความคิดเห็นของคณะกรรมการ สภาตำบลในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัยครูยะลา ที่พบว่า คณะกรรมการสภาตำบลที่มี ระยะเวลาการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .05 ในด้านความรู้ ซึ่งประธานกรรมการสภาตำบล ในฐานะผู้นำที่ เอื้อต่อการพัฒนาชนบทด้วย จึงลักษณะทำนองเดียวกัน และที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในสภาตำบล 5-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษามาไม่นาน แล้วเข้ารับหน้าที่ในตำแหน่งรับผิดชอบ ทำให้โอกาสในการนำความรู้ที่ศึกษามา ประยุกต์ใช้กับงานพัฒนาชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับยุคและกาลสมัย เสริมสร้างให้สภาตำบลก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่วนปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลมากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษามาเป็นระยะเวลาอันยาวนานโอกาสในการใช้ความรู้ดังกล่าวมา ประยุกต์มักต้องใช้เวลาและอาศัยประสบการณ์เข้ามาช่วย มักต้องคอยรับการ แนะนำจากที่ปรึกษาสภาตำบลหรือผู้บังคับบัญชา ดังนั้นตามความคิดเห็นของผู้มี ประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี และน้อยกว่า 5 ปี จึงอยู่ในระดับ ที่มากกว่าความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ในสภาตำบลมากกว่า 10 ปี

3.3 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลด้านการปฏิบัติงาน ตาม ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในสภาตำบล 5-10 ปี อยู่ในระดับมากกว่าความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ดังนั้นจึงเป็นไป

ตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับผู้นำการพัฒนา ในด้านการปฏิบัติงาน ของ สุกฤษดิ์ แสงมณี (2524 : 41) ที่วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นต่อการปฏิบัติงานของพัฒนากรในท้องถิ่น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของพัฒนากรอยู่ในระดับที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งประธานกรรมการสภาตำบลในฐานะผู้นำการพัฒนาที่ร่วมปฏิบัติงานกับปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำด้วยกัน จึงมีลักษณะทำนองเดียวกัน และที่ปรากฏผลการวิจัย เช่นนี้ อาจเป็นเพราะปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบล 5-10 ปี เป็นกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ประกอบกับเป็นวัยทำงานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติมากและมีการศึกษาที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ ใฝ่หาความรู้ จึงทำให้สามารถสนองต่อนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล ที่สภามอบหมายของสภาตำบลให้เป็นนิติบุคคล และเห็นว่าความรับผิดชอบของประธานกรรมการสภาตำบลต้องมากขึ้น โดยเฉพาะงานการเงิน การจัดซื้อ จัดจ้าง การบริหารงานบุคคล จะต้องปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การพัฒนาชนบทประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ส่วนปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้านที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์การปฏิบัติงาน เพราะเริ่มเข้าปฏิบัติงานในการพัฒนาชนบท และผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี กลุ่มนี้มักขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน จึงทำให้มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานไม่จำเป็นต้องมีมาก ควรอาศัยคุณลักษณะด้านอื่นมาปฏิบัติให้การพัฒนาชนบทประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นจึงส่งผลทำให้ความคิดเห็นในด้านการปฏิบัติงานของปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี

3.4 คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลในด้านความเป็นผู้นำ ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา และด้านส่วนตัวและครอบครัว พบว่า ความคิดเห็นของปลัดอำเภอ พัฒนาการ

และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในส่วนนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัย การศึกษาเรื่องผู้นำในการพัฒนาชนบท ของ สุพลี สือรี (2536 : 149) ที่วิจัย เรื่อง คุณลักษณะของครูเพื่อการพัฒนาชนบท ตามความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุน การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล จังหวัดปทุมธานี ที่พบว่า คณะทำงานสนับสนุน การปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูเพื่อการพัฒนาชนบท ในด้านคุณธรรม และความประพฤติ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความมีจิตใจมุ่งมั่นในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประธานกรรมการสภาตำบลที่เป็นผู้นำเพื่อการพัฒนาชนบท ก็มีลักษณะทำนองเดียวกัน และที่ปรากฏผลการวิจัยเช่นนี้อาจเป็นเพราะปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลที่ต่างกัน แต่ในปัจจุบันโดยทั่วไป บุคคลกลุ่มนี้ล้วนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการบริหาร การพัฒนาชนบท ต้องการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระเหมาะสมกับยุคประชาธิปไตย ดังนั้นจึงต้องการประธานกรรมการสภาตำบลที่มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาข้อสามารถชี้ให้เห็นปัญหา แนวทาง พัฒนาตนเองและท้องถิ่น ประกอบกับเป็นผู้ที่รู้จักใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา สถานการณ์ ซึ่งปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ให้ความสำคัญมีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นสูง ดังนั้นจึงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์ จากการใช้ความเป็นผู้นำในการพัฒนาชนบทอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ โนลท์ (Nolte, 1966 : 385-395) ที่ได้เสนอแนะลักษณะของผู้บริหารที่สามารถทำงาน ได้ดีว่า ควรมีความสามารถในการแก้ปัญหา และมีวิสัยดำเนินงานอย่างฉลาด ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ ปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะลักษณะการทำงานในชนบทนั้นจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชนและนอกชุมชน ต้องใช้ การประสานงาน ประสานผลประโยชน์อันพึงจะเกิดแก่ชุมชน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

จะช่วยให้ประธานกรรมการสภาตำบลสามารถปรับตัวได้เป็นอย่างดี และชาวบ้าน จะให้ความร่วมมือในการทำงานเพื่อการพัฒนาชนบทอย่างเต็มที่ สามารถทำงานให้ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยเกี่ยวกับผู้นำองค์การของ เจลิม วิษณะกุล (2525 : 100) เรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและอาจารย์ ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ลักษณะที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ควรเป็นผู้ที่มี มนุษยสัมพันธ์ดี เข้ากับชุมชนได้ ประธานกรรมการสภาตำบลในฐานะผู้นำองค์การ ก็เช่นเดียวกัน และตรงกับที่ สุธีระ ทานควณิช (2521 : 189) กล่าวถึง ประโยชน์ของมนุษยสัมพันธ์ โดยสรุปว่า การร่วมมือร่วมใจกันทำงานเป็นกลุ่ม ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีน้ำใจต่อกัน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะช่วยให้ ทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายของหน่วยงาน ดังนั้นปลัดอำเภอ พัฒนาการ และผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในสภาตำบลต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ด้านมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท องค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน ควรจะได้ศึกษาคุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนา ชนบท ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางจัดฝึกอบรม บุคลากรที่จะร่วมทำงานในด้านการพัฒนาชนบท

1.2 ในการอบรมสัมมนา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสอดแทรกคุณลักษณะที่เอื้อ ต่อการพัฒนาชนบท ในรูปแบบของกิจกรรมและสื่อ ให้สอดคล้องกับนโยบายการ กระจายอำนาจเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันให้มากที่สุด โดยทางตรงและ ทางอ้อม

1.3 กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ควรปลูกฝัง คุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทให้แก่ประธานกรรมการสภาตำบลและบุคลากรใน

สังกัด ค้ำขวัญวิชาการและรูปแบบที่เหมาะสมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท ควรเผยแพร่คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบท ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกตั้งประธานกรรมการสภาตำบลในโอกาสต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทของประธานกรรมการสภาตำบล

2.2 ควรศึกษาผลการปฏิบัติงานการพัฒนาชนบทของประธานกรรมการสภาตำบล

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้นำท้องถิ่นในการดำเนินงานตามโครงการเพื่อการพัฒนาชนบทในสภาตำบล

2.4 ควรศึกษาถึงบทบาทและหน้าที่ของประธานกรรมการสภาตำบลตามความเป็นจริงและคาดหวัง เพื่อกำหนดแนวทางพัฒนา คุณลักษณะของประธานกรรมการสภาตำบลที่เอื้อต่อการพัฒนาชนบทต่อไป